

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ
ТОВАРИСТВО «ЛЬВІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ»

«ПОГОДЖЕНО»
на засіданні Вченої ради ЛІМу
Протокол № 6
від «24» 10 2018 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор Львівського інституту менеджменту
М.Д. Янків
«24» 10 2018 р.

Положення

про навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін
у Вищому навчальному закладі «Приватне акціонерне товариство
«Львівський інститут менеджменту»

Проректор з НІР В.М. Миронюк

Керівник НІМВ П.В. Борисюк

Голова студентського
самоврядування Я.І. Бучило

Львів – 2018

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін у Вищому навчальному закладі «Приватне акціонерне товариство «Львівський інститут менеджменту» (далі – Положення) розроблено на підставі Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» та Рекомендацій з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін у закладах вищої освіти, викладених у листі Міністерства освіти і науки України від 09.07.2018 р. № 1/9-434.

1.2. Положення визначає документи і форми навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін у Вищому навчальному закладі «Приватне акціонерне товариство «Львівський інститут менеджменту», регулює питання розроблення, збереження й доступності навчально-методичного забезпечення здобувачам вищої освіти, авторського права та інтелектуальної власності на розроблені викладачами матеріали.

2. ДОКУМЕНТИ І ФОРМИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», вчена рада інституту вирішує питання складу та змісту навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з урахуванням вимог законодавства, специфіки інституту, галузі знань та/або спеціальності, конкретної освітньої програми та ін.

2.2. Основним документом навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни, передбаченим освітнім законодавством, є робоча програма навчальної дисципліни, вимоги до змісту якої встановлені п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Програма навчальної дисципліни, передбачена п. 12 ч. 3 ст. 34 та ч. 7 ст. 35 Закону України «Про вищу освіту», є одним із складників робочої програми.

2.3. Інші документи і форми навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни визначає викладач, кафедра та група забезпечення освітньої програми, виходячи із необхідності максимально повного надання здобувачам освіти всієї інформації та матеріалів, необхідних для успішного вивчення дисципліни. Зокрема, це можуть бути підручники та навчальні посібники, а також інші матеріали, розроблені викладачем:

- конспекти лекцій (розширені плани лекцій);
- методичні вказівки та рекомендації для семінарських, практичних, лабораторних занять та самостійної роботи;
- індивідуальні завдання;
- збірники ситуаційних завдань (кейсів);
- завдання для лабораторних робіт;
- завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
- приклади розв'язування типових задач або виконання типових завдань;

- комп'ютерні презентації;
- ілюстративні матеріали;
- каталоги ресурсів;
- завдання (кейси, тести) для підсумкового контролю;
- завдання для комплексної контрольної роботи. Такі контрольні завдання створюють за обов'язковими дисциплінами, передбаченими освітньою програмою, або за групами дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки, природничо-наукової (фундаментальної) підготовки та спеціальної (фахової) підготовки. Вчена рада інституту обирає один з цих варіантів або їх комбінацію;

- інші матеріали та завдання.

2.4. Викладач може надавати здобувачам освіти посилання на доступну для них наукову, навчальну та методичну літературу, а також на електронні ресурси та інші джерела інформації, у тому числі іноземні та міжнародні, які мають дозвіл власника авторських прав на вільне використання в освітньому процесі.

2.5. Для освітніх програм, спрямованих на отримання професійних кваліфікацій за регульованими професіями, вчена рада інституту може встановити додаткові вимоги до складу, змісту та порядку затвердження навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни самостійно або відповідно до законодавства чи стандарту вищої освіти.

2.6. Здобувачам вищої освіти рекомендуються наступні джерела інформації:

- друковані наукові, навчально-методичні, науково-популярні та інші видання;
- електронні видання;
- відкриті державні реєстри;
- оприлюднені документи та офіційні сайти органів статистики, інших установ та організацій;
- відкриті бази даних;
- аудіо- та відеозаписи;
- інші матеріали та джерела інформації.

3. ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом, який розробляється і затверджується у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у Вищому навчальному закладі «Приватне акціонерне товариство «Львівський інститут менеджменту» (кафедрою, що відповідає за викладання навчальної дисципліни, керівником проектної групи (гарантом) та навчально-методичним відділом).

Попередньо робоча програма навчальної дисципліни обговорюється членами групи забезпечення освітньої програми, для якої відповідна дисципліна є обов'язковою.

3.2. Загальний обсяг робочої програми навчальної дисципліни становить 10-20 сторінок з урахуванням обсягу дисципліни.

3.3. Основним призначенням робочої програми навчальної дисципліни є:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти та інших учасників освітнього процесу зі змістом освіти, критеріями та засобами оцінювання результатів навчання;

- встановлення відповідності змісту освіти освітній програмі та стандартам вищої освіти під час акредитації;

- встановлення відповідності при зарахуванні результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти (академічна мобільність), за іншими освітніми програмами, у попередні роки (при поновленні на навчання), а також у неформальній та інформальній освіті.

3.4. Робочі програми навчальних дисциплін мають щорічно оновлюватися з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм і, зокрема, отриманих від здобувачів освіти та інших стейкхолдерів побажань та зауважень. В окремих випадках за рішенням вченої ради інституту робочі програми можуть затверджуватися на декілька (до п'яти) років, а щорічні оновлення оформлюються у вигляді, додатків до них.

3.5. Структура робочої програми навчальної дисципліни передбачає наявність таких складників:

3.5.1. Загальна інформація: назва навчальної дисципліни, заклад вищої освіти, кафедра, яка відповідає за дисципліну, освітня програма (для обов'язкових дисциплін) інформація про погодження та затвердження, мова навчання;

3.5.2. Розробник(и) – викладач чи викладачі, які розробили робочу програму;

3.5.3. Мета вивчення дисципліни. Для обов'язкових дисциплін у цьому пункті стисло зазначається місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Зокрема, наводяться визначені освітньою програмою компетентності та програмні результати навчання, для формування яких використовується ця навчальна дисципліна. Для вибіркової дисципліни наводиться коротке пояснення можливостей та переваг, які надає вивчення дисципліни;

3.5.4. Обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС та його розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять (відповідно до ст. 50 Закону України «Про вищу освіту»);

3.5.5. Статус дисципліни: обов'язкова чи вибіркова. Статус обов'язкових мають дисципліни, що є обов'язковими хоча б для однієї освітньої програми;

3.5.6. Передумови для вивчення дисципліни, відповідно до формату, визначеного вченою радою інституту. Зокрема, це перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше, або перелік раніше здобутих результатів навчання тощо;

3.5.7. Очікувані результати навчання з дисципліни. Формулювання результатів навчання для обов'язкових дисциплін базується на результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою (програмних результатах навчання), та деталізує їх. Формулювання результатів навчання – це зазначення рівня їх сформованості, наприклад, через достатність для

вирішення певного класу завдань професійної діяльності та/або подальшого навчання за освітньою програмою;

3.5.8. Критерії оцінювання результатів навчання. Критерієм проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали;

3.5.9. Засоби діагностики результатів навчання, зокрема, методи їх демонстрування. Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамени;
- комплексні іспити;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації здобувачів вищої освіти та виступи на наукових заходах;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

3.5.10. Програма навчальної дисципліни: основні теми дисципліни, у тому числі (за наявності): теми практичних, семінарських та лабораторних занять, орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових завдань;

3.5.11. Форми поточного та підсумкового контролю;

3.5.12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою);

3.5.13. Рекомендовані джерела інформації.

4. ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ДОСТУПНІСТЬ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Робоча програма та інше навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни розробляються в електронній та паперовій формі, зберігаються на кафедрі, що забезпечує викладання дисципліни, у групі забезпечення освітньої програми і розміщуються на електронному ресурсі – у навчально-методичному відділі та бібліотеці, а також на сайті Інституту.

4.2. Здобувачам вищої освіти забезпечується вільний постійний доступ до робочої програми та іншого навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни (з урахуванням вимог законодавства щодо інформації з обмеженим доступом). Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни має бути доступна здобувачам освіти на момент здійснення вибору дисциплін на наступний семестр (навчальний рік).

4.3. Рекомендовані для вивчення дисципліни література та інші джерела

інформації є доступними здобувачам освіти на безоплатній основі, зокрема:

- у бібліотеці інституту;
- на електронному ресурсі – у навчальному середовищі Moodle інституту;
- у визначених в робочій програмі відкритих державних реєстрах, інформаційних системах, базах даних тощо;
- на зазначених у робочій програмі зовнішніх електронних ресурсах, що надають вільний доступ до інформації.

5. АВТОРСЬКЕ ПРАВО

5.1. Робочі програми навчальних дисциплін (у пропонованому форматі) не є об'єктами авторського права та інтелектуальної власності, що впливає із ст. 8 Закону України «Про авторське право та суміжні права».

5.2. Інші складники навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни можуть бути об'єктами авторського права, якщо вони є творами у галузі науки, літератури та/або мистецтва, зазначеними у ст. 8 Закону України «Про авторське право та суміжні права» або у «Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності».